

Hogy történik a fölmentések revíziója.

(Saját tudósítónktól.) Megírta már a *Dél-magyarország*, hogy Szeged főispáni hivatalához és kereskedelmi és iparkamarához megérkezett a fölmentések revíziójának részletes utasítása, amelyet az illetékes tényezők nyomban tanulmányozás alá vettek. Hogy mikor kezdődik meg a revízió munkája, még nincs eldöntve s e tekintetben csak akkor határoznak a helyi fórumok, ha a revízióhoz szükséges nyomtatványok megérkeztek. Anynyi bizonyos, hogy ez mielőbb be fog következni, mert május végére be kell fejezni a fölmentettek revízióját, ami nem is olyan egyszerű lesz, mint ahogy az első hírekből sejtethető volt.

Hogy miként fog történni a fölmentettek revíziója, arra nézve illetékes helyről a következő érdekes felvilágosítást kaptuk:

Azok, akik valamely üzemnél, vagy vállalatnál egyedül vannak fölmentve, a később meghatározott időben a polgármester előtt tartoznak majd jelentkezni fölmentési lapjukkal.

A polgármester vizsgálat alá veszi a fölmentés okait s meggyőződése szerint a nála jelentkezőket az alábbi négy kategóriába sorozza:

I. Pótlás nélkül nélkülözhető. (Azt jelenti, hogy a fölmentési ok megszűnt.)

II. Pótlás mellett nélkülözhető. (Az illetőre szükség van ugyan az üzemnél, vállalatnál, vagy intézménynél, de mással pótolható.)

III. Katonai részről adandó pótlással nélkülözhető. (Ahol a polgári hatóság nem tud

gondoskodni a munkaerők pótlásáról, ott a katonai hatóság nyújt pótlást a segédszolgálatra beosztott s arra alkalmas egyének közül.)

IV. Teljesen nélkülözhetetlen.

Az elbírálás azonban mondja a részletes utasítás nem abból a szempontból történjék, hogy az illető fölmentett szükséges-e a vállalatnál, üzemnél, gazdaságban, vagy intézménynél, hanem hogy pótolhatatlan-e vagy sem? Az elbírálásért az illető tényező személyes felelősséggel tartozik.

A polgármester az iratokat átteszi a főispánhoz, aki újból revízió alá veszi a fölmentéseket s jogában áll a polgármester véleményét helyben hagyni, vagy azzal ellenkező álláspontra helyezkedni. Amennyiben a főispán nem tartja okvetlenül szükségesnek a fölmentés fönntartását, nyomban előterjesztést tesz a katonai hatóságnak az illető fölmentett azonnali behívására nézve.

A főispán revíziója után a fölmentések aktái a különböző szakminiszteriumba kerülnek, ahol újabb bírálat alá veszik azokat s átteszik végleges döntés végett a honvédelmi miniszteriumhoz.

A kereskedelmi és ipari vállalatok alkalmazottait a kereskedelmi és iparkamaránál tartoznak bejelenteni. A kamara is az imént említett négy kategóriába sorozza a fölmentetteket s közvetlenül a kereskedelmi és pénzügyi miniszteriumokba terjeszti fel a kimutatásokat, ahonnan aztán újabb bírálat után átteszik végleges döntés végett a honvédelmi miniszteriumba.

A carszkojeszelői fogoly.

Hans Vorst közli a Berliner Tageblatt-ban:

— Rézsutosan szemben a téli palotával, a Névának a jobb partján emelkedik a vár falai és kazemettái fölött a Péter-Pál-egyház szép, karcsu tornya, amely Pétervárnak egyik jellegzetes pontja. A katedrálisban hatalmas ércporsókban, amelyeket ezüst és arany koszorúk borítanak, a Romanov-házból származó uralkodók csontjai pihennek. Ebbe a Péter-Pál-erődbe internálták a legutóbbi napok jelentései szerint a trónjáról letaszított cárt és a feleségét. Ha ezek a hírek valóknak bizonyulnak, akkor ez a vár, amely eddig a holt cárok utolsó pihenőhelye volt, most először szolgál eleven orosz cár tartózkodási helyéül.

Franciaországban és Angliában kezdenek az orosz cári párért nyugtalankodni és a párisi lapok óva intik az oroszokat attól, hogy a francia forradalom véres példáját kövessék. Az ideiglenes kormány eddig arra kényszerült, hogy a radikális baloldal követeléseinek lépésről-lépésre engedjen. Eredetileg meg akarták II. Miklóst a trónon tartani és csak felelős miniszterium kinevezésére akarták kényszeríteni. De már késő volt. Lemondását csakhamar utódjának a lemondása is követte, sőt a cári ház összes tagjait, bármily alkalmazkodóknak is mutakoztak az új uralommal szemben, elzárták minden befolyástól. Nikolájevics Nikolái nagyherceget pedig megfosztották a főparancsnokságtól. A cárnak azonban még mindig meg akarták hagyni a szabadságát. Teljesíteni akarták azt a kívánságát, hogy mint minden évben a béke idején, a tavaszt most

is a Krim déli partján, livádiai gyönyörű birtokán tölthesse. De most már ez is lehetlenné vált. A cár ott tulságos messze lett volna az ellenőrzéstől és Livádia, miként a többi cári birtok, már a német birtokául számít. A Krim legszebb részei, Oreanda, Masszandra stb. a cári család tulajdonát képezték. Most mindezek a mérföldekre terjedő, déli növényzetű parkok, széles strandok és kastélyok, amelyeket a profán szem Jartába menet csak messziről csodálhatott, betegeket fognak magukba fogadni.

Tudvalevőleg ennél is többet követelt a munkások és katonák tanácsa és keresztülvitte a cárnak és cárnénak Carszkojeszelóban való internálását. Az elfogatási parancs „Romanov Miklósról, az azelőtti orosz cárról” beszél. Amikor még hatalmának a csúspontján állott a cár, akkor is alapjában véve fogoly volt Carszkojeszelóban, mert a saját népétől való félelme rendkívül korlátozta mozgási szabadságát. Most már arról is van hír, hogy a cárt és feleségét vád alá akarják helyezni. Nehéz megjósolni, mi fog ebből fejlődni. Aki a cár érdekében közben akarna járni, gyanuba keverednék. A szigorúbb rendszabályok így egyáltalán a lehetőségek körébe esnek. A cári család élete azonban minden valószínűség szerint nincs veszélyeztetve, hacsak újabb zavargások révén nem. Kerenszki igazságügyminiszter máris ki nyilatkoztatta, hogy ő nem akar „az orosz forradalom Maratja” lenni. A halálbüntetés eltörlése az új mozgalom egyik alapvető elve és nem tehető fel, hogy a forradalom vezérei hűtlenekké válijanak ezen elvükhöz.

Az orosz újságok most természetesen

sokat foglalkoznak a cár személyével és környezetével. Azelőtt nemcsak magáról a cárról, de a cári ház tagjairól sem volt szabad a sajtónak írnia és csak az udvari miniszterium unalmas és copfos jelentései jelenhettek meg, úgy, hogy az abszolútizmus leghűségesebb embereinek sem állott módjukban, hogy az uralkodóház népszerűsítésére valamit tegyenek.

Most e téren is nagy a szabadság, amde a hangulat még nagyon is izgatott. Senki sem kockáztathatná meg, hogy a detronizált uralkodó mellett felemelje a szavát. Még a lemondásánál tanúsított nyugalmat és önuralmat is, amelyről Sulgin dumaképviselő számolt be, apátiának és akaratgyöngeségnek minősítik. Még sokkal élesebb az Alexandra cárnéról való bírálat. Általában őt tartják a cári család rossz szellemének. Állítólag óriási nagy a jellem- és akaratereje és semmi akadálytól nem riadt vissza, hogy beleavatkozhassék az államügyekbe. Ugy mondják, hogy a főhadiszálláson gyakran késő éjszakáig dolgozott és terveket készített egyes kormányrendeletekről. A miniszterek ki nevezését és elbocsátását állítólag egészen a saját belátása szerint intézte. Ha mindez megfelel a valóságnak, akkor a cárnénak nagyon meg kellett változnia, mert azelőtt mindig féleneknek és zárkózottnak mondták azokat, akik ismerték.

Az eddig nyilvánosságra jutott adatok nem döntötték meg még azt a nézetet, hogy a cár ugy a bel-, mint a külpolitika terén alapjában mégis a saját akarata szerint cselekedett. Még a béke idején Oroszországban szívesen beszéltek arról, hogy a cár voltaképpen nem is oka az orosz politika reakciós irányának, hanem a környezete. Ezzel a nézettel határozottan szembeszállottak azok, akik az orosz udvart ismerték. Szerény tehetségű embernek rajzolták a cárt, aki konzervatív elvei mellett jó orosz hazafi és aki szívósan ragaszkodik a korona jogaihoz. Magatartására döntő hatást gyakorolt az orosz-japán háború és az első forradalom. Már akkor is rendkívül kedvetlenül járult hozzá a békekötéshez és a tőle kicsikart belpolitikai újításhoz. Witte gróf vetette akkor minden befolyását latba ezen lépések megtételére. Később minduntalan azt hangoztatták tanácsadói, hogy ha nagyobb lett volna a szívóssága, nemcsak megnyerhette volna az orosz-japán háborút, de csorbíttatlanul megőrizhette volna az autokráciát is. Jövőre cselekvéseinek — ugylátszik — ez lett a zsinórmértéke. Witte kegyvesztett lett és a cár mindvégig neheztelt rá.

A háború kitörésekor a cár tényleg az említett két elvhez tartotta magát: a háborút a végetekig folytatni és a liberális követeléseknek nem engedni. Ugy a külföldön, mint magában Oroszországban sokféle hír terjedt el arról, hogy a cár hajlott a különbéke felé, sőt azt is mondták, hogy a londoni szerződésnek van egy záradéka, hogy belső nyugtalanságok esetén Oroszországnak joga van a különbékehez. Ennek azonban ellentmond a cárnak az egész háború alatt tanúsított magatartása. Ellenkezőleg: különböző nyilatkozatai azt a benyomást keltették, hogy el van szánva a végsőig való kitartásra.

Ugyanezzel a makacssággal védekezett a „belső ellenség” ellen is. Nem volt elég belátása ahhoz, hogy észrevegye, ami már rég nyilvánvaló volt, hogy az országban a reális hatalmi viszonyok tulontul eltolódtak ahhoz, hogy el lehessen kerülni huzamosabb időre a haladó irányu engedményeket. E tekintetben is azzal a szívós makacssággal cselekedett, amelyet sokan a legkiemelkedőbb jellemvonásának minősítettek már évekkel ezelőtt. Ami pedig a környezetét illeti, az csak akkor tudott rá hatékony befolyást